

MUNZUR ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ
ZAZA DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
DERS İÇERİKLERİ

1. SINIF I. YARIYIL

ZDE121 TEMEL ZAZACA DİLBİLGİSİ I

4 yarıyıllık dersin ilk kısmı olan bu derste Zaza Dilinin gramerine genel bir giriş yapılmaktadır. Alfabeedeki seslerin özellikleri detaylı olarak işlenmekte ve iki lehçe arasındaki genel ses farkları anlatılmaktadır. Gramer alanında fiil çekimleri, geçişli/geçişsiz fiiller, düzenli/düzensiz fiiller öğretilerek basit cümleler oluşturulmaktadır. Derse katılanın basit cümleleri anlaması, yine basit cümlelerle kendini ifade edebilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca öğrencinin dilbilimsel analiz metotları öğretilmektedir.

ZDE122 DİLBİLİMİNE GİRİŞ I

Genel dilbiliminin temel bilgileri verilir. Dilin genel tanımı, anlaşma teorisi, dil farkları ve dil ailesi, dillerin tarihi ve tipolojik sınıflandırılması açıklanır. Dilbiliminin tarihi süreçteki gelişimi ve yapısalizm ekolü anlatılarak, günümüzdeki modern dalları (korpuslinguistik, bilgisayar linguistik) açıklanır ve pratik uygulamaları izah edilir. Dilbilimine göre dil ile lehçenin tanımı anlaşma teorisine ve tarihi dil farkına göre izah edilir. Gramer teorisi çerçevesinde Zazacanın fonolojisi, morfolojisi ve alfabesi kısa misallerle işlenir. Zazacanın bilimsel alfabesi ve alfabetik sıralama misallerle açıklanır.

ZDE123 ZAZACA YAZILI ANLATIM

Zaza dili alfabesini öğretmekle Zazacayı doğru yazabilme becerisi kazandırma çalışmaları yapılır. Pratik alanda konuşulan Zazacayı anlama ayrıca imla kurallarını gözeterek yazabilme becerisi kazandırma çalışmaları yapılır.

ZDE124 ZAZA HALK EDEBİYATI I

Zaza Halk Edebiyatının zenginliklerini tanıtmaktır. Zaza Halk Edebiyatının kavramının tanımını, kapsamını, Zaza Halk Biliminin tanımı ve tarihçesi, diğer bilimler ile olan ilişkisini inceler. Zaza Halk Edebiyatına girişte; genel halk şiir ve şairlerini tanıtmak, destan, efsane, Halk türküsü ve ağıtları, masalları, bilmece, mizah ve oyun edebiyatı, deyişler ve beyitlerin - Zaza Halk Edebiyatında ki kapsam ve önemini, anlatır ve öğretir.

ZDE125 ZAZA DİLİNİN TARİHİ I

Dil tarihi nedir? Yazılı dil belgelerine dayalı dil tarihi genel olarak izah edilir. Ortak tarihi kökene göre dil ailesi, hindo-ermen ve irani diller ailesi anlatılır. Eski irani dil belgeleri olarak Avestçe ve Eski Farsça hakkında bilgi verilerek bunların hindo-ermen ve iranidilbilimindeki rolü açıklanır. İrani dillerin tarihi sınıflandırılması ve bu çerçevede tarihi fonolojik ve tarihi morfolojik karşılaştırma yapılarak pratik misallerle gösterilir. Bu temele dayanarak Zazacanın irani diller ailesindeki yeri açıklanır. Diller ailesinde tarihi süreçte oluşan farklar (dil farkı), günümüzde konuşulan dillerin kendi içindeki farklar (diyalekt, lehçe, diyalektoloji) irani dillerden verilen misallerle açıklanır.

ZDE126TÜRK DİLİ I

Dil nedir? Dillerin Doğuşu, Dil düşünce bağlantısı, Dil Kültür Bağlantısı, Dil Toplum Bağlantısı, Dünya Dilleri ve Türkçe, Türk Dilinin Tarihçesi, Ses Bilgisi, Türkçe Kelimelerin Ses Özellikleri, Vurgu, Heceler, Yapı Bilgisi. Yapım Ekleri, Çekim Ekleri, Kelime, A- Anlam Derecelerine Göre Kelimeler B- Anlam İlişkilerine Göre Kelimeler C- Yapı Bakımından Kelime Çeşitleri, Kelime Türleri, Kelime Gruplar

ZDE127BİLGİSAYAR I

Bu derste temel bilgisayar bilgisi, İşletim sistemi, Kelime işlemci ve Elektronik tablolaştırma, sunum hazırlama, veritabanı yazılımları ve internete erişim eğitimi verilmektedir.

ZDE128 ZAZACA KONUŞMA PRATİĞİ I

Zazaca, güçlü bir sözlü geleneğe sahiptir. Konuşma Pratiği I dersinde genellikle bu sözlü gelenek temel alınarak sözlü konuşma pratiğine ağırlık verilmekte ve öğrencilerin konuşma çekingenliğini gidermeyi amaçlamaktadır. Konuşma pratiği ötesinde son yıllarda yazıya dökülmüş onlarca masal, hikâye, öykü, roman ve şiir kitapları mevcuttur. Bu masallardan, hikâyelerden, öykülerden ve şiirlerden de örnekler verilerek öğrencilerin konuşma pratiğini geliştirmeye çalışılmaktadır.

Derste işlenen konulara bağlı olarak yabancı kelimeler üzerinde durularak kelime hazinelerini genişletme imkânı verilmektedir. Kelime hazinesi genişleyen öğrencilere konuşma fırsatı verilmekte, sınıfta konuşma pratiği teşvik edilmektedir.

1.SINIF II. YARIYIL

ZDE131 TEMEL ZAZACA DİLBİLGİSİ II

Grammer alanında fiil çekimleri, geçişli/geçişsiz fiiller, düzenli/düzensiz fiiller öğretilerek karmaşık cümleler oluşturulmaktadır. Fiillerin morfolojisi esas alınarak cümlenin diğer öğelerinin morfolojik analizleri yapılmaktadır. Fiil grupları, zamanlar bu dersin kapsamında ele alınmaktadır.

ZDE132 DİLBİLİMİNE GİRİŞ II

Gramatik cinsiyet, çeşitli dillerden misaller, Zazacadaki eril ve dişil ayırımı, isimlerin gramatik cinsiyeti, gramatik cinsiyetini tespit etme kuralları; Vurgu, kelime vurgusu, cümle vurgusu misallerle izah edilir. Dilin birimleri, ses, fonem, morfem, kelime ve cümlenin tanımı ve Zazaca misallerle açıklanır. Fonem teorisinin açıklanması, fonem tespitinde zıtlık metodunun izahı ve Zazaca fonemlerin tespitinde misallerle uygulanması yapılır. Dillerin yazılış şekilleri, hece yazısı, grafem yazısı, fonemik yazı, Zazaca alfabede fonemik yazının kullanılışı anlatılır.

ZDE133 ZAZACA SÖZLÜ ANLATIM

Zazaca sözlü anlatımın temel kurallarını öğretmek, ses farklılıklarını ortografik yazıda göstermek ve pratik alanda konuşulanı doğru yazabilme becerileri vermektir. Yazı dili ve konuşma dili arasındaki farklılıkların ortaya konulması çalışmaları yapılır.

ZDE134 ZAZA HALK EDEBİYATI II

Zaza Halk Edebiyatının imce usulü ile detaylı olarak incelenerek zenginliği gün yüzüne çıkarılacaktır. Zaza Halk Edebiyatına hem yeni eserler kazandırılacaktır hem de eserlerin ve şairlerinin arşivlerdeki yeri almasına katkı sunarken, edebi eserlerin değeri anlaşılacak ve anlatılacaktır. Zaza Halk Edebiyatında ki özellikle arşivlenmemiş Halk şiir ve şairlerinin kayıt altına alınacaktır. Edebiyat türleri olan; destan, efsane, Halk türkülleri ve ağıtları, masalları, bilmece, mizah ve oyun edebiyatı, deyiş ve beyitlerin alan çalışmaları ile yayılma alanları ve yapısı yerinde tespit edilip, sesli ve görsel olarak

arşivlenecektir. Yazılı yazılı metinler haline getirilecek bu kayıtların, tahlil edilip, grup çalışmaları ile sunulacaktır. Bununla Zaza Halk Edebiyatındaki alan araştırmaların önemi, alan araştırmalarında kullanılan metot ve teknikler, mülakat metodu, derlemenin vasıfları, uygulamalı derleme örneği ve sunum becerisi, uygulama ile öğrenilecektir.

ZDE135 ZAZA DİLİNİN TARİHİ II

İrani diller arasında fonolojik, morfolojik ve kelimelerle karşılaştırma yapılarak, bunların ortak ve ayrı özellikleri çeşitli misallerle açıklanır. İrani diller arasında fonolojik, morfolojik ve kelimelerle karşılaştırma yapılarak, bunların ortak ve ayrı özellikleri misallerle açıklanır. Bu tarihi dil karşılaştırmasında Eski İrani diller (Avestçe, Eski Farsça), Orta İrani diller (Orta Farsça, Partça) ve yeni irani dillerden Zazaca, Farsça, Kurmancca ile diğer dillerden misaller kullanılır.

ZDE136 TÜRK DİLİ II

A- İsim tamlaması, B- Sıfat tamlaması C- Kısaltma Grupları, Ç- Unvan Grubu, D- Edat Grubu, E- Bağlaç Grubu, F- Ünlem Grubu, G- Tekrarlar, H- Fiilimsiler I- Sayı Grubu, İ- Birleşik fiiller, Cümle, A- Cümlelerin Ögeleri, B- Cümle Çeşitleri, Yazım Kuralları

ZDE137 BİLGİSAYAR II

Bu derste temel bilgisayar bilgisi, İşletim sistemi, Kelime işlemci ve Elektronik tablolar, sunum hazırlama, veritabanı yazılımları ve internete erişim eğitimi verilmektedir.

ZDE138 ZAZACA KONUŞMA PRATİĞİ II

Zazaca Konuşma Pratiği II, Zazaca Konuşma Pratiğinin bir üst aşaması, daha ağırlaştırılmış, daha derine inen pratik ve yazılı metinlerin de işlendiği bir derstir. Yine bu derste Zazaca konuşma pratiği ağırlıklı olmakla birlikte, edebi ve bilimsel çalışmalardan Zazaca parçalara da işlemektedir. Edebi eserlerden parçalar, halk ozanlarından şiirler okunmakta ve okunan parçalar üzerine sözlü konuşulmakta ve tartışılmaktadır. Amaç, öğrencilerin sınırlı olan kelime haznelerini daha da genişletmek, derinleştirmek ve konuşma pratiğini hayata geçirmektir. Konuşma Pratiği II'yi tamamlayan öğrencilerin hem konuşmada hem de yazı dilinde kendilerini ifade edebilecek bir seviyeye ulaştırmaktır.

2.SINIF III. YARIYIL

ZDE201 ZAZA DİLİNİN FONOLOJİSİ I

Gramerin bölümlerinin (fonoloji, morfoloji, sentaks, leksikoloji) anlatılması, fonetik ile fonolojinin tanımı ve çalışma alanı anlatılır. Konuşma organları, bunlar arasındaki bağlar, ses üretimi, fiziksel ses ile konuşma sesi izah edilir. Fonem sistemi (vokal, konsonant) ve bunların konuşma organlarındaki telâfuzu, vokal üçgeni ve tespiti açıklanır. Zazaca fonemlerin tespiti için genel dilbiliminde kullanılan zıtlık metoduna göre vokal fonemleri ile konsonant fonemleri tespit edilir. Böylece Zazacanın bilimsel alfabesi tespit edilerek taklit alfabelerden ayırılır. Zazacanın Kuzey ve Güney lehçeleri arasındaki fonolojik farklar dikkate alınarak alfabetik sıralama belirlenir. Zazaca yazılışın imla kuralları, özellikle ayrı ve beraber yazılışın temel prensipleri misallerle açıklanır.

ZDE202 ZAZACA KONUŞMA PRATİĞİ III

Edebi eserlerden parçalar, halk ozanlarından şiirler okunmakta ve okunan parçalar üzerine sözlü konuşulmakta ve tartışılmaktadır. Amaç, öğrencilerin sınırlı olan kelime haznelerini daha da genişletmek, derinleştirmek ve konuşma pratiğini hayata geçirmektir. Konuşma Pratiği III'ü

tamamlayan öğrencilerin hem konuşmada hem de yazı dilinde kendilerini ifade edebilecek bir seviyeye ulaştırmaktır.

ZDE203ÇEVİRİ I (TÜRKÇE-ZAZACA)

Zaza dilinin bilimsel ve metinsel çeviri teknik ve metotları öğretilecektir. Yeni eserlerin bu dillere çevirisi ile dilin kullanımı çoğalacak ve daha çok itibar kazanmasına katkı sunacaktır.

ZDE204 FONETİK TRANSKRİPSİYON I

Uluslararası Fonetik Alfabe(IPA) temel alınarak oluşturulan Zazacanın fonetik alfabesi öğretilir. Yazı dili ve konuşma dili arasındaki farklılıkların ortaya konulması ile ilgili çalışmalar yapılır. Ayrıca Zaza dilinin fonetik alfabesiyle ilgili örnek metinler kullanılarak fonetik çalışmalar yapılır.

ZDE205 KUZEY LEHÇESİ I

Diyalektolojiye genel bir girişten sonra kuzey ve güney lehçeleri arasındaki temel farklar işlenmektedir. Her iki lehçe arasındaki tarihi, fonolojik, morfolojik, sentaktik, leksikolojik benzeşmeler ve ayırık durumlar ön plana çıkarılmaktadır.

ZDE206 SEÇMELİ DERSLER

KARŞILAŞTIRMALI DİLBİLGİSİ (ZAZACA TÜRKÇE)

Son dönemde yeni bilim dalı olarak önem kazanan Karşılaştırmalı Dilbilgisinin Zaza Dili ile Türkçe ve diğer dillere uygulama çalışmaları yapılır; gramerin bölümlerini iki dilde karşılaştırarak her iki dilbilgisine ait benzer ve ayrı yönler ele alınır.

ZDE207 İNGİLİZCE I

Bu dersin amacı, öğrencilerin İngilizce dinleme, konuşma, okuma, yazma ve dil bilgisi konularındaki becerilerini geliştirmelerini ve akademik kriterlere uygun olarak kullanabilmelerini sağlamaktır. Ayrıca, temel İngilizce gramer ve kelime bilgilerinin yanı sıra diyaloglar ve sınıf içi etkinliklerle desteklenmiş, görsel ve işitsel materyalleri kullanarak etkin bir dil öğrenim müfredatı takip edilmesi bu dersin amaçlarıdır.

İNK208 ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ I

Osmanlının çöküş sebeplerine genel bir bakış, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna giden yol, Osmanlı'nın son dönemindeki fikir akımları, Mondros mütarekesi sonrasında ülkenin karşı karşıya kaldığı durum ve Atatürk'ün Samsun yolculuğu, Milli Mücadelenin ilk adımı, Milli güçler ve Misak-ı Milli, TBMM'nin kurulması, savaşın idaresini ele alması ve Batı Cephesindeki savaşlar, Büyük Taarruz ve zafer.

ZDE209 TEMEL ZAZACA DİLBİLGİSİ III

Fillerde kipler işlenmektedir. İsimler, sıfatlar, zarflar gibi diğer kelime türleri de bu ders kapsamında incelenmektedir. Ergatif sistemin irani dillerdeki tarihi gelişimi ve Zaza Dilindeki yapısı detaylı olarak ele alınmaktadır. Yeni irani dillerin tasnifi yapılarak ergatif olan gramer yapısı Zaza Dili ile karşılaştırılmaktadır.

2.SINIF IV. YARIYIL

ZDE210ZAZA DİLİNİN FONOLOJİSİ II

İsimlerde gramatik cinsiyet ve eril dişil ayrımı, dişil takı –e nin Kuzey Leçesindeki kullanımı ve bunun Güney lahçesindeki kaybı açıklanır. Kelime vurgusu, bunun eril ve dişil isimlerdeki gramatik görevi, konsonant ve vokalle biten kelimelerde gramatik cinsiyet, tabii cinsiyetle gramatik cinsiyetin uyumu, vurgulu ve vurgusuzsufiksler çeşitli misallerle açıklanır. İsim, sıfat, mastar, çekimli fiiller ile diğer kelimelerde vurgu misallerle izah edilir.

ZDE211ZAZACA KONUŞMA PRATİĞİ IV

Edebi eserlerden parçalar, halk ozanlarından şiirler okunmakta ve okunan parçalar üzerine sözlü konuşulup tartışılmaya devam edilmektedir. Amaç, öğrencilerin sınırlı olan kelime haznelerini daha da genişletmek, derinleştirmek ve konuşma pratiğini hayata geçirmektir. Konuşma Pratiği IV'ü tamamlayan öğrencilerin hem konuşmada hem de yazı dilinde kendilerini ifade edebilecek bir seviyeye ulaştırmaktır. Amaç, Konuşma Pratiği IV'den sonra öğrencinin hem sözlü hem de yazılı olarak yetkin bir seviyeye ulaştırmaktır.

ZDE212ÇEVİRİ II (ZAZACA-TÜRKÇE)

Zaza dilinin sözlü çeviri metotları öğretilecektir ve uygulama ile kavranması sağlanacaktır. Dilin hızlı ve iyi kullanım becerisini edinme ve kelime hazinesinin gelişmesini amaçlar.

ZDE213DİVALEKTOLOJİYE GİRİŞ

Kuzey ve güney lehçesi arasındaki tüm fonolojik ve morfolojik farklar tek tek ele alınır. Bunların sebepleri tartışılır, anlatılır. Sebeplerin yanı sıra günümüzdeki kullanımları esas alınarak diyalektler ve onların yapısı konusunda genel çerçeve çizilmeye çalışılır.

ZDE214KUZEY LEHÇESİ II

Kuzey Lehçesinin belli başlı gramer özellikleri işlenerek bu lehçenin kullanımı esas alınmaktadır. Kuzey Lehçesinde makale, kompozisyon, köşe yazısı, serbest yazı tarzında farklı konularda yazılar yazılmakta ve bu yazılar analiz edilmektedir.

ZDE215SEÇMELİ DERSLER

EĞİTİMDE ÇOK DİLLİLİK

Eğitimde Çok Dillilik dersinde dil nedir, “iki” veya “çok dilli” büyümenin avantajları veya dezavantajları nelerdir gibi sorunları ele alır. İnsan nasıl iki dilli veya çok dilli olur? Eğitim ve dil. Eğitimde iki veya çok dilliliğe önem veriliyor mu? Veya çok dillilik teşvik ediliyor mu? Yapılan bilimsel araştırmalar, çok dilliliğin eğitim önünde engel taşımadığını, hatta bunun mesleki ve gelecekteki yaşam için avantaj sağladığını göstermektedir. İki veya çok dilli eğitim gören ülkelerden örnekler verilmektedir: Örneğin İsviçre, Kanada, Belçika gibi ülkelerden örnekler verilmektedir.

ZDE216İNGİLİZCE II

Bu ders, ZDE.207 dersinin devamıdır ve ZDE 207 dersinde öğrenilmiş olan becerileri daha da ileriye taşımayı, pekiştirmeyi ve üzerine yeni beceriler katmayı hedefler. Bu yapılırken dilin değişik becerilerde akıcılığını artıran alıştırmalar yapılarak yazılı ve sözlü gerçek iletişim becerilerinde kullanılması ve bu şekilde öğrencilerin İngilizce yeterliliklerinin artırılması hedeflenir.

İNK217 ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ II

Lozan Antlaşmasından Türkiye Cumhuriyeti'ne, T.C ilanı ve önemi, halifeliğin kaldırılması, yapılan anayasalar, Hukuk-Eğitim-Öğretim-Ekonomi-Sağlık-Sosyal ve Kültürel alanında yapılan inkılap Hareketleri, Türk Ordusu ve Milli Savunma, T.C.'nin iç ve dış siyaseti, Atatürk ilkeleri, temel ilkeler, bütünüleyici ilkeler.

ZDE218TEMEL ZAZACA DİLBİLGİSİ IV

Fiillerin semantiği bu dersin esas inceleme alanıdır. Semantik fiil grupları (state, dynamic vs.) ve özellikleri bu derste ele alınmaktadır. Cümlelerin öğeleri arasındaki sentaktik bağlantılar (yan öge silme vs.) da bu dersin kapsamındadır.

3.SINIF V. YARIYIL

ZDE301ZAZA DİLİNİN MORFOLOJİSİ I

İsmin halleri, bunun şahıs, kelime cinsiyeti ile tekil ve çoğula göre kullanımı, morfolojik yapım şekilleri detaylı anlatılır. Morfolojik haller (yalın, oblik), çağrı hali (vokativ) ile semantik haller izah edilir. Zaman ve tarih terimleri (gün, hafta, ay, mevsim, yıl ile saat belirtme) izah edilerek kullanım şekilleri misallerle açıklanır. Zazaca imla kurallarında, fiil ön takılarının, hedef zamirlerinin, yön partikellerinin ayrı ve beraber yazılışının, morfolojik nedenleri. Diftongların özellikleri, telafuzu ve yazılış biçimleri anlatılır. Renk adları ve kullanımı izah edilir.

ZDE302ZAZA ÇOCUK EDEBİYATI I

Zaza Çocuk Edebiyatının kavramının tanımı, kapsamı ve diğer diller de olan Çocuk Edebiyatı ile karşılaştırılmasını, inceler. Zaza Çocuk Edebiyatındaki genel türleri; masal, öykü, bilmece, şaşırtma, oyun edebiyatı seçkin metinler ile tanıtılacak ve değerlendirilecektir.

ZDE303GÜNEY LEHÇESİ I

Zazacanın Güney lehçesinin ses, şekil ve cümle bilgisi özellikleri temel düzeyde ele almak. Güney lehçesinde var olan ağızların ses yapılarını ve konuşulduğu bölgeleri ele almak. Güney lehçesinde bulunan ağızların aralarındaki farkları ortaya koymak bununla beraber Zaza dili ve ağızlarının genel dil yapısı fonolojisini ele almaktır.

ZDE304ZAZA HALK ŞİİRİ

Zaza Halk Edebiyatında şiirin kavramı ve tarihçesi, Zaza halk şiiri nazım biçimleri, türleri– Zaza halk şiiri, Anonim halk şiiri ve Halk şairi tanıtılacaktır. Zaza dilindeki seçkin şiirlerden örnekler ele alınacak, şiir inceleme ve çözümlemesiyle ilgili kavramlar uygulamalı örnekler eşliğinde değerlendirilecektir.

ZDE317BİLİMSSEL ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ I

Soru sormakla başlayan bilimin temel kavramlarını kavratmayı amaçlar. Özellikle; araştırma sürecini inceleme, bilimsel araştırma yöntemlerini gözden geçirme, konu hakkında araştırma yapabilmek için gereken kaynakları bulma, veri toplama, verileri değerlendirme, rapor yazma ve teknikleri, öğretilenecektir.

ZDE318ZAZACA KOMPOZİSYON

Bu dersimizde öğrencilere kendini yazı yoluyla ifade etme becerisi kazandırma çalışmaları yapılır. Düzgün ve anlaşılabilir Zazaca metinler yazma verilen konuları güzel ifade etme becerisi kazandırılır

ayrıca yazılı kompozisyon örnekleri üzerinde çalışmalar yapılır. Bunlara ek olarak diğer Zazaca metinlerin kompozisyon kurallarına uyumlu bir şekilde yapılması ve bunlara dair bilgiler verilir.

ZDE319 ZAZACA DERS VERME PRATİĞİ

Yazı diline yeni geçen Zaza dilinde nasıl ders verilebileceği pratik örneklerle işlenmektedir. Öğrencilere Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaöğretim okullarında pratik ders verme imkanı sağlanmaktadır.

ZDE308 SEÇMELİ DERSLER

ALMANCA I

Öğrencilerin Almanca okuma, yazma, konuşma, dinleme becerilerini başlangıç seviyesinde geliştirir. Başlangıç seviyesinde Almancayı yazılı ve sözlü ifadelerde doğru anlama, algılama, sözcük öbeklerini hatasız kullanma, dil bilgisi terimlerini ve temel kavramlarını tanıma ve öğrenilen kuralları çeşitli bağlamlarda uygulama becerisini geliştirerek dile tam anlamıyla hakim olma hedeflenmiştir.

ZDE320 ZAZA İNANÇ EDEBİYATI I

Zazaca İnanç Edebiyatı dersinde kısaca, dinleri, dinlerin kökeni, dinlerin biri biriyle olan ilişkisi üzerinde kısa bir giriş yapılmaktadır. İnsan ve din, dinlerin tarihinin kısaca gelişmesi anlatılmaktadır. Çok kısa olarak semavi dinler, Yahudilik, Hristiyanlık anlatıldıktan sonra İslam dini, İslam ve İslam'ın içinde Zaza İnanıcı işlenmektedir. Hz Muhammed ve sonraki Halifeler, On İki İmamlar işlenmektedir.

3.SINIF VI. YARIYIL

ZDE310 ZAZA DİLİNİN MORFOLOJİSİ II

Sayılar, sıra sayıları, matematik terimleri (toplama, çıkarma, çarpma, bölme, kuvvet ve kök alma) ve cümlede kullanımı misallerle izah edilir. Zamirler, şahıs zamirleri (yalın hal, oblik hal), aidiyet yapımı, ayidiyet /sahiplik zamirleri, vurgulu ve pekiştirmeli aidiyet /sahiplik, dönüşlü zamirler, işaret zamirleri, hedef zamirleri ve bunların yön partikelleriyle beraber kullanımı açıklanır. Fiil çekimi ve bunun şahıs, cinsiyet ve tekil çoğul ile zamanlara göre yapılışı anlatılır. Görülen geçmiş zamanda kullanılan fiil gövdeleri, görülen ve görülmeeyen geçmiş zaman çekimi, bitmiş ve bitmemiş zaman çekimi ile şimdiki zaman çekimi gösterilir. Basit ve bileşik fiiller ve çekimi, fiil ön takısının ayrılması, olumsuzluk çekimi ve fiil sıfat (partisip) detaylı açıklanır.

ZDE311 ZAZACA ÇOCUK EDEBİYATI II

Zaza Çocuk Edebiyatında ki; özellikle arşivlenmemiş, çocuk efsanesi, masalları, bilmeceleleri, mizah ve çocuk oyunları ve çocuklar müzikleri alan çalışmaları ile kayıt altına alınacaktır. Yapılan ses ve görsel kayıt ile ve sonradan yazılı metinler haline getirilerek ve tahlil edilerek, tanıtılacak ve sunulacaktır. Bununla Zaza Çocuk Edebiyatındaki alan araştırmaların önemi, alan araştırmalarında kullanılan metot ve teknikler, mülakat metodu, derlemenin vasıfları, uygulamalı derleme örneği ve sunum metot ve teknikleri becerisi uygulama ile öğrenilecektir.

ZDE312 GÜNEY LEHÇESİ II

Zaza Dilinin güney lehçesine hâkim olunur, kuzey ve güney lehçesi arasındaki fonolojik, leksikolojik farklılıklar öğretilir. Güney lehçesinde konuşulana doğru anlayabilme, doğru ifade edebilme, doğru yazabilme becerileri kazandırılır.

ZDE313 ZAZA HALK TÜRKÜLERİ

Girişte Zaza Halk Edebiyatında Türkülerin kavramının tanımı ve kapsamı Zaza halk türküleri üzerine genel bilgileri içermektedir. Zaza Halk Türkülerinin türleri ve Zaza Halk Edebiyatında önemli yerlere sahip olan ozanları ve onların eserleri olan türküler incelenecek, çözümlenecek ve uygulamalı örnekler eşliğinde öğretilenektir. Türkülerin vatani olan bu coğrafyanın türkülerinin önemi ve ozanları yakından tanıtılacaktır, onların kayıtlı altına alınmayan eserleri arşivlenecektir.

ZDE321 ZAZA İNANÇ EDEBİYATI II

Zaza İnanç Edebiyatı II de Zaza İncasında önemli yer tutan Cem ritüeli, Hızır orucu, Gağan kutlamaları, Hawtemal ritüelleri, ziyaret ve ocaklar gibi konular işlenmektedir.

Zaza İncasında ocaklar ve rolü, ziyaretler ve mitolojideki anlam ve yeri, dini adet ve töreler gibi konular işlenmektedir.

ZDE315 ZAZA DİLİNİN SENTAKSI

Sentaksın tarifi, cümle ve cümle birimleri, cümle birimlerinde sıra, baş cümle ile yan cümle(ler) misalleriyle açıklanır. Cümle çeşitleri, haber cümlesi, soru cümlesi, karar verme cümlesi, tamamlama cümlesi ve emir (dilek, istek) cümleleri izah edilir. Fiillerin cümlede kullanılışı ve cümlede kullanılan çekimli fiillerden mastar şeklini yapma okuma metinlerinde pratik uygulamayla öğretilir. Bileşik fiillerde ayrılan ve ayrılmayan fiiller açıklanır ve öntakını ayrılması incelenir.

ZDE316 SEÇMELİ DERSLER

ALMANCA II

Öğrencilerin alt-orta seviyesinde Almanca dil becerilerine sahip olmalarını sağlamak ve Almanca basit veya karmaşık dil yapılarının incelenmesi; cümle dizimindeki yapı kurallarının öğretilmesi; sözcük bilgisi ile dil yapıları ilişkisi konusunda bilgi ve becerilerin edindirilmesi; öğretilenlerin alıştırmalarla pekiştirilmesi üzerine hedeflenmiştir.

ZDE322 BİLİMSEL ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ II

Bilimsel araştırma teknikleri ve bilimsel yöntemler uygulamalı olarak öğretilenektir. Zaza dilinde yazılacak Mezuniyet tezine böylece öğrenci eğitilmiş olarak hazırlanmış olunacak.

4.SINIF VII. YARIYIL

ZDE401 ZAZA DİLİNİN SEMANTİĞİ I

Semantiğe genel bir girişten sonra Zaza Dilinin semantiği işlenmektedir. Kelime semantiği, cümle semantiği, metin semantiği ayrı ayrı örneklerle işlenmektedir. Fiil haneleri teorisi üzerinde durulmakta Zaza Dili fiillerinin hane durumu incelenmektedir.

ZDE402 MODERN ZAZA EDEBİYATI I

Girişte Modern Zaza Edebiyatı kavramının tanımı, kapsamı ve hakkında genel bilgiler ve tarihçesini içermektedir. Özellikle göçmenlik de gelişen Modern Zaza Edebiyatının eserleri ve yazarları tanıtılacaktır ve yeni gelişmekte olan Zaza Roman Edebiyatı konu yapılacaktır.

ZDE408 ZAZACA METİN ANALİZİ

Metin Analizi, Zazaca öykü, hikaye ve diğer edebi eserlerden parçalar sunulmakta ve bunların analizi yapılmaktadır. İlk önce verilen parçanın kısa bir özeti yapılır, parçanın anlaşılıp anlaşılmadığı; anlaşılmamışsa parçada bulunan yabancı kelimeler çıkarılır ve parça üzerine tartışılır. Yazarın

parçadaki dili, anlayışı, hayal gücü, topluma bakış açısı, parçadaki kurgu, kahramanların rolü ele alınmaktadır. Olayların geçtiği yer, zaman ve mekan üzerinde durulmaktadır.

Yazarın öyküde anlatmak istediği ve bunu anlatırken nasıl bir dille anlatmak istediği; öykü veya edebi bir parçanın teması, temel unsurları, parçadaki öykünün yapısı, işlediği temayı nasıl kullandığı, ana fikrinin ne olduğu; eserin varmak istediği noktanın ne olduğu üzerine tartışılmaktadır.

ZDE406 BİTİRME TEZİ (YILLIK DERS)

Zaza Dili veya Edebiyatı alanında herhangi bir konuyu kapsayan tüm bileşenleri inceleyecek şekilde bir araştırma çalışmasının yapılması ve sunulması. Zaza Dilini ve kültürünü ilgilendiren farklı alanlardaki bilimsel çalışmalara da yer verilmektedir.

ZDE407 SEÇMELİ DERSLER

ATASÖZLERİ VE DEYİMLER

Atasözünün tarifi, kısa, öz, kafiyeli, mecazlı özellikleri açıklanır. Atasözlerini düzenleme şekilleri, alfabetik sırayla ve sözlük (leksikon) olarak düzenlenmesi açıklanır. Anahtar kelimeyle sözlükte belli bir atasözü ve benzer şekillerini aramanın pratik yararı izah edilir. Atasözlerinde akıl verme, direk veya kapalı şekilde birşeyi yapıp yapmama emri, uyarma ile ilgili Zazaca misallerle izah edilir. Atasözü ile deyim arasındaki fark ve benzerlik belirtilir. Deyim tarif edilerek normal terimden olan farkı açıklanır. Hayvan isimlerinin atasözlerinde sembolik olarak epey kullanımı anlatılır. Atasözlerinin cümlesel analizi ve yapım formülleri incelenir.

4.SINIF VIII. YARIYIL

ZDE410 ZAZA DİLİNİN SEMANTİĞİ II

Fiiller semantik özelliklerine göre gruplara ayrılmaktadır. Çeşitli dilbilim teorilerinin semantik çalışmaları incelenerek Role and Reference gramer sistemine göre fiiller tasnif edilerek analiz edilmektedir. Cümlelerin öğelerinin birbirleri ile olan bağlantıları ve bu bağlantıların gramere yansımaları üzerinde de detaylı olarak durulmaktadır.

ZDE411 MODERN ZAZA EDEBİYATI II

Zaza Modern Edebiyatında genel roman türleri ve tahlilleri işlenecektir. Uygulamalı olarak Zaza roman edebiyatından eserlerin yazarları davet edilecek, romanları tanıtılacak ve okunması sağlanacaktır. Zengin bir dile sahip olan Zazaca romanlar bizzat yazarları tarafından dillendirilecektir. Romanın içerikleri ile ilgili etraflıca analiz yapılacaktır.

ZDE417 BİTİRME TEZİ II (YILLIK DERS)

Zaza Dili veya Edebiyatı alanında herhangi bir konuyu kapsayan tüm bileşenleri inceleyecek şekilde bir araştırma çalışmasının yapılması ve sunulması. Zaza Dilini ve kültürünü ilgilendiren farklı alanlardaki bilimsel çalışmalara da yer verilmektedir.

BÖLÜM BAŞKANI

DR. ÖĞR. ÜYESİ İLYAS ARSLAN